

Bron: Aanbeveling 6/2011 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van 6 juli 2011 betreffende de installatie en gebruik van bewakingscamera's in opsluitingsplaatsen (cellen en arrestantenlokalen) en andere plaatsen van het commissariaat, <www.privacycommission.be>, 13 p.

Bedrijfsleven

239

Google beboet voor WiFi-sniffing

Volgens berichten verschenen in verscheidene media, waaronder *De Standaard*, ontving Google recent vanwege het Federaal Parket een minnelijke schikking ten bedrage van € 150 000 voor het onrechtmatig onderscheppen van informatie verstuurd via onbeveiligde draadloze WiFi-netwerken in het kader van *Street View*.

Tussen 2008 en 2010 maakten *Street View*-auto's in België opnames en foto's voor de kaartendienst van Google. Deze technologie maakt op zich het voorwerp uit van een aanbeveling nr. 05/2010 van 15 december 2010 inzake *Mobile Mapping* van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ('CBPL'). Daarvoor had de CBPL reeds specifieke aanbevelingen gericht aan Google in verband met haar *Street View*-dienst.

Naderhand kwam evenwel aan het licht dat de *Street View*-voertuigen niet enkel beeldopnamen maakten, doch tevens apparatuur aan boord hadden waarbij werd gescaand naar draadloze netwerken. Ingeval deze netwerken niet beveiligd waren, bewaarde Google bovendien de gegevens die erlangs werden verstuurd. Het ging onder meer om paswoorden en flarden van e-mails. Door gebruik te maken van de lokalisatie van draadloze netwerken, zou Google sneller mobiele telefoons die gebruik maken van haar *Android*-besturingssysteem kunnen lokaliseren, zonder hiervoor afhankelijk te zijn van satellieten of GSM-masten.

Eén en ander zorgde in verscheidene ons omringende landen voor consternatie en leidde tot onderzoek-

ken van de bevoegde privacyautoriteiten. Volgens Google gebeurde de opslag van gegevens verstuurd via onbeveiligde draadloze netwerken 'onvrijwillig'.

In België begon het Federaal Parket enkele maanden geleden een onderzoek op aangeven van de CBPL, met de hulp van onder meer de Federal Computer Crime Unit (FCCU). Het Federaal Parket is van oordeel dat Google door haar praktijken de Wet van 13 juni 2005 inzake de elektronische communicatie overtrad (meer bepaald, het telecomcommunicatiegeheim schond) en stuurde Google recent een minnelijke schikking ten bedrage van € 150 000. Wordt de minnelijke schikking niet binnen de drie maanden betaald, dan komt het tot een rechtszaak.

In Nederland legde het College bescherming persoonsgegevens in april 2011 aan Google een boete op van € 1 000 000, naast een aantal andere maatregelen zoals het aanbieden van een *opt-out* en het vernietigen van de verzamelde persoonsgegevens. In Frankrijk liep Google een boete op van € 100 000 vanwege de Franse privacywaakhond CNIL. Ook in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland werd Google reeds veroordeeld voor gelijkaardige praktijken. (BB)

Bron: *De Standaard*, 18 augustus 2011, *Zware Belgische Boete voor Street View*, <www.standaard.be/artikel/detail.aspx?artikelid=DS20110818130304>;

Vandaag.be, *Federaal Parket stuurt Google boete voor schenden privacy*, <www.vandaag.be/binnenland/76026_federaal-parket-stuurt-google-boete-voor-schenden-privacy.html>;

Emerce, *CBP legt boete op aan Google voor WiFi-sniffing*, <www.emerce.nl/nieuws/cbp-legt-boete-google-wifisniffing>

Overheid

240

Strengere regels voor de raadpleging van bevolkingsregister door gemeenten

De Belgische gemeenten zijn verplicht om de bevolkingsregisters bij

te houden. In deze registers worden de Belgen ingeschreven, alsook de vreemdelingen die toegelaten of gemachtigd zijn om voor een langere termijn dan drie maanden in het Rijk te verblijven, gemachtigd zijn om er zich te vestigen of om een andere reden kunnen ingeschreven worden overeenkomstig de Wet betreffende toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en verwijdering van vreemdelingen. De inschrijving gebeurt op de plaats van de vestiging van de hoofdverblijfplaats waar zij hun hoofdverblijfplaats gevestigd hebben, ongeacht of zij er aanwezig dan wel tijdelijk afwezig zijn. Deze bevolkingsregisters zijn overigens de bron van de gegevens die worden opgenomen in het Rijksregister van de natuurlijke personen, d.i. de authentieke registratie voor identificatiegegevens van natuurlijke personen (en als zodanig vergelijkbaar met de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) in Nederland). In de Wet betreffende de bevolkingsregisters is bepaald wie er toegang toe kan en mag hebben. Overeenkomstig artikel 2 lid 3 van deze wet stelt de Koning de regels vast volgens welke de informatiegegevens in de bevolkingsregisters kunnen meegedeeld worden aan derden. Dit is verder uitgevoerd door artikel 5 van het KB van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters (en uit het vreemdelingenregister). Dit artikel bepaalt met name dat de gemeentelijke diensten en de diensten die afhankelijk zijn van het OCMW, de bevolkingsregisters slechts kunnen raadplegen voor interne doeleinden. Problematisch daarbij is dat het begrip 'interne doeleinden' niet duidelijk of sluitend is omschreven.

Over de wettelijke mogelijkheden en beperkingen op dat vlak is er de voorbije maanden (en jaren) heel wat discussie geweest. Om hierin meer duidelijkheid te brengen is er door de Vlaamse regering overleg gepleegd met zowel de FOD Binnenlandse Zaken (die verantwoordelijk is voor de regelgeving inzake het houden van de bevolkingsregisters) en de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levens-

sfeer (die bevoegd is voor alles wat te maken heeft met de verwerking van persoonsgegevens). Als resultaat hiervan heeft de Vlaamse Minister van Binnenlands Bestuur Geert Bourgeois een aantal richtlijnen geformuleerd in een omzendbrief. Be-doeling hiervan is om meer rechtszekerheid te bieden in deze voor de lokale overheden belangrijke materie.

Van belang is dat deze omzendbrief de interne doelstellingen van het bestuur omschrijft als de doelstellingen die passen binnen de bevoegdheid van de gemeenten als openbaar bestuur en omvatten zowel toegewezen bevoegdheden als initiatieven die gemeenten nemen op basis van hun autonomie. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan een gemeentelijk beleid dat gericht is op bepaalde doelgroepen of een specifieke communicatie met sommige bevolkingsgroepen, zoals de uitnodiging van huwelijksjubilarissen of de kennismaking van nieuwe inwoners met de gemeentelijke dienstverlening. De richtlijnen zelf zijn driedelig.

Eerst en vooral wordt bevestigd dat elke raadpleging van de bevolkingsregisters moet passen in een geregeld beleid van het gemeentebestuur. Dit houdt in dat én het college van schepenen én de burgemeester daartoe de opdracht moeten hebben gegeven. De raadpleging kan en mag niet het initiatief zijn van een of meer (individuele) mandatarissen of personeelsleden.

Vervolgens verduidelijkt de richtlijn dat elke raadpleging van het bevolkingsregister moet passen in de uitvoering van een regelmatige beslissing, genomen door het bevoegde politieke orgaan van de gemeente, waaruit het doel van de raadpleging moet blijken. In geen geval mag het college van burgemeester en schepenen de opdracht tot raadpleging geven zonder toepassing van een dergelijke gemeenteraads- of collegebeslissing. Anders uitgedrukt, elke beslissing tot raadpleging moet voldoende gemotiveerd zijn, waarbij er over het doel van de raadpleging niet de minste onduidelijkheid mag bestaan.

Tot slot is er het gebruik van de gegevens. De gegevens uit het bevolkingsregister mogen alleen gebruikt worden om de doelstelling te bereiken die in de gemeenteraadsbeslissing of in het collegebesluit is aangegeven. In geen geval mag een afzonderlijk lid van het college, een raadslid of een personeelslid deze gegevens ten persoonlijke titel gebruiken, ze voor andere doeleinden gebruiken of ze ter beschikking stellen van derden die hierom verzoeken. Dit houdt onder meer in dat de gegevens niet mogen worden gebruikt voor verkiezingsdoeleinden.

Of deze richtlijnen voldoende zijn om deze moeilijke problematiek, waarbij de medewerkers van gemeenten tussen hamer en aambeeld – de naleving van de wet enerzijds en eventuele opdrachten tot raadpleging vanwege de lokale mandatarissen, die hun ‘werkgever’ zijn – zitten, zal moeten blijken in de loop van de komende maanden. (DDB)

Bron: Omzendbrief BB 2011/2 van 1 juli 2011 – Raadpleging van de bevolkingsregisters voor interne doeleinden, Belgisch Staatsblad 26 juli 2011;

X, ‘Strengere regels voor raadplegen bevolkingsregisters’, Standaard online van 28 juli 2011

241

Publiek debat over de proportionaliteit van camerabewaking komt op gang

Er lijkt een debat op gang te komen over het gebruik van camerabewaking door politiediensten in diverse Belgische gemeenten. Sedert 2007 is het gebruik en de plaatsing van bewakingscamera's wettelijk geregeld (Wet van 27 maart 2007). In 2009 werd de wet aangepast om ondermeer het gebruik van mobiele camera's toe te laten onder bepaalde voorwaarden (Wet van 12 november 2009). Sedertdien volgden nog verschillende omzendbrieven, zoals de omzendbrief van 10 december 2009, gewijzigd door de ministeriële omzendbrief van 13 mei 2011 (B.S., 20 mei 2011, 3de ed.) nu blijkbaar op het terrein nog heel wat vragen

bleven bestaan (zie hierover ook in deze rubriek in *P&I* 2011-4). Deze mobiele camera's worden nu meer en meer aangeschaft, onder meer in de stad Mechelen, die er onlangs nog twee aankocht, blijkbaar voor een bedrag van € 350 000. Andere gemeenten, waaronder Turnhout en de politiezone Westkust investeerden eerder al in dure camerabewakingssystemen.

De Voorzitter van de Belgische Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ('CBPL') liet op de radio en in de geschreven pers verstaan dat hij het niet nodig acht om elke binnen- en buitenrijdende auto in steden automatische te controleren, in het bijzonder door camera's met automatische nummerplaatcontrole. Hij verduidelijkt dat het doel van dergelijke automatische nummerplaatcontrole, zoals het controleren van voertuigen die zouden geseind staan of die zonder verzekering rijden, niet in verhouding staat met de ingezette middelen.

De burgemeesters en korpschefs zijn het hiermee niet eens. Opinies in kranten van laatstgenoemden wijzen op '1500 opzoekingen per maand' 'in de databank' en de oplossing van misdaden. Critici, zoals advocaten bij Progress Lawyers Network, wijzen op schending van het subsidiariteitsprincipe en het proportionaliteitsbeginsel. Ze wijzen op het risico dat op deze wijze 'verplaatsingsprofielen' worden opgesteld van alle burgers, een risico die door het Duitse Grondwettelijk Hof categoriek werd afgewezen in een uitspraak van 2 maart 2010 tegen een wettelijke verplichting van internetbedrijven en telecombedrijven om alle communicatiegegevens van klanten bij te houden (1 BvR 256/08, 1 BvR 263/08, 1 BvR 586/08). Ook weet men niet of de registratie niet voor andere doeleinden zal worden gebruikt, zoals bij grote evenementen 'met een politieke of sociale inslag'.

Ondertussen blijft onduidelijk of de camera's met automatische nummerplaatcontrole de gegevens van alle wagens opslaan in databanken dan wel enkel 'in real time' vergelijken met bijvoorbeeld gesein-

de voertuigen opgenomen in (internationale) databanken. Ook blijft het moeilijk om inzage te hebben in het aantal effectief opgeloste misdaden door het gebruik van de camerasystemen die weliswaar gegevens van alle burgers systematisch controleren.

De burgemeester van de Stad Mechelen, eveneens parlementair voor de liberale partij Open VLD beschuldigt de 'klokkenluider' en de voorzitter van de Privacycommissie in een kort daarna gepubliceerde opinie van 'vooringenomenheid'. De burgemeester voert ondermeer aan dat 'automatische nummerplaatherkenners' geen camera's zijn want 'zij herkennen enkel nummerplaten door de reflectie van de platen in de camera' (sic). Enkele paragrafen verder wordt echter gesproken over ANPR-camera's, die onmiddellijk elk geseind voertuig lokaliseert. Verder wordt ook toegegeven dat alle nummerplaatgegevens worden geregistreerd en dat de gegevens raadpleegbaar zijn, zij het door 'vijf werkposten binnen de politiediensten – en steeds in afspraak met het parket'. Ook wordt de verwijzing naar 'het artikel over de eerbiediging van eenieders privéleven in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens' genoemd als 'zonder meer potsierlijk en grotesk'. Deze opmerkingen doen ons denken aan de reactie van de Britse premier kort na de rellen in zijn land waarbij vergelijkbaar in de context van het gebruik van bewakingscamerabeelden eveneens wordt uitgehaald naar mensenrechten. De Britse premier Cameron verklaarde dat 'deze criminelen beeld na beeld worden geïdentificeerd en gearresteerd, en we zullen geen dwaze bezorgdheid over mensenrechten de publicatie van die beelden en de arrestatie van de betrokkenen in de weg laten staan. We moesten terugslaan, en dat gebeurt nu'.

Toch kan een verdere (publieke) discussie over deze belangrijke aspecten alleen maar toegejuicht worden. Van partijen wordt dan wel verwacht dat zij enkel argumenteren indien zij bereid zijn om de fundamentele mensenrechten (te kennen en) te respecteren en ook

hun dossier kennen. Zo geeft de burgemeester, die de beslissing in zijn gemeente nam voor dit project, toe voorstander te zijn van het gebruik van nieuwe technologieën, maar geeft tegelijkertijd snel toe: 'Ook ik ben niet vertrouwd met de technische details van de ANPR-camera's'. Een minimale kennis van mensenrechten en van de gebruikte technologieën zijn dus wel de minimumvoorwaarden. (EK)

Bron: N. Vanhecke, 'Politiecamera's in gemeenten zijn fel overdreven. Privacycommissie keurt systematische controle af', De Standaard, 7.09.2011, 11;

R. Jespers, 'Big Brother in Mechelen, Opinie en Analyse', De Standaard, 7.09.2011, 22;

B. Somers, 'Camera's schenden de privacy niet', De Standaard, 9.09.2011, 22; zie en vergelijk met X, 'We moesten terugslaan en dat gebeurt nu', Journaal VRT, 10.8.2011, beschikbaar op <www.deredactie.be/cm/vrtnieuws/mediatheek/redactietips/redactietips_2eNiveau/1.1085043>